

BİR TASARIM ELEMANI OLARAK ÇİZGİNİN GRAFİK TASARIM ÖZELİNDE İNCELENMESİ**THE LINE AS A DESIGN ELEMENT EXAMINING GRAPHIC DESIGN IN PARTICULAR****Murat Çeliker******Öz**

Çizginin farklı disiplinlerdeki kullanımının, tasarımın fonksiyonuna ve iletişim amaçlarına bağlı olarak değiştiği görülmektedir. Çizgi kullanımı; mimarlıkta daha çok plan ve kesit çizimlerinde, endüstriyel tasarımda ürünün tasarım sürecinde kullanılan teknik çizimlerde ve prototip oluşturma aşamasında, moda tasarımında giysi tasarımlarının kesim ve dikim planlarında kullanılırken, grafik tasarımda ise çizgi, tipografi, logo, afiş tasarımı gibi tüm grafik tasarım ürünlerinde kullanılmaktadır. Çizgi, grafik tasarım sürecinde tasarım yüzeyi üzerinde hareket, tekdüzelik ya da derinlik algısı yaratabilir, dokusal görüntüler oluşturabilir, çizginin farklı nitelikleri ile (ince-kalın, düz-kıvrımlı, yumuşak-keskin, dağınık-kontrollü) belirli bir duyguyu durumunu yansıtabilir ve diğer görsel öğeler ile bütünleşerek ya da ayrışarak anlam oluşumunu sağlayabilir. Makale kapsamında çizginin grafik tasarım disiplini çerçevesinde, bir tasarım öğesi olarak kullanımını incelenmiş, çizgilerin şekilleri tanımlamak, anlam iletmek ve desenler oluşturmak için kullanım biçimleri anlatılmıştır. Görsel bir etki yaratmada çizgilerin farklı uygulamalarını ve bunların çeşitli mesajları iletmek için nasıl kullanılabileceği, grafik tasarım ürünleri bağlamında bazı görsel tasarım örnekleri verilerek irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Grafik, Grafik Tasarım, Tasarım, Çizgi, Grafik Ürünler.

Abstract

It is seen that the use of line in different disciplines varies depending on the function and communication purposes of the design. The use of line is mostly used in plan and section drawings in architecture, in technical drawings used in the product design process and prototype creation phase in industrial design, in cutting and sewing plans of garment designs in fashion design, while in graphic design, line is used in all graphic design products such as typography, logo and poster design. In the graphic design process, line can create movement, uniformity or depth perception on the design surface, create textural images, reflect a certain emotional state with different qualities of the line (thin-thick, straight-curved, soft-sharp, scattered-controlled) and provide meaning formation by integrating or separating with other visual elements. Within the scope of the article, the use of line as a design element within the framework of graphic design discipline is examined, and the ways in which lines are used to define shapes, convey meaning and create patterns are explained. The different applications of lines in creating a visual effect and how they can be used to convey various messages are examined by giving some visual design examples in the context of graphic design products.

Keywords: Graphic, Graphic Design, Design, Line, Graphic Products.

Araştırma Makalesi // Başvuru tarihi: 01.04.2023: - Kabul tarihi: 19.06.2023.

**Doçent, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Isparta Meslek Yüksek Okulu, Tasarım Bölümü, Grafik Tasarım Programı, muratceliker@isparta.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-0794-2044>.

1. Giriş

Tasarım genel olarak herhangi bir düşüncenin, ürün haline gelmeden önce oluşturulma ve geliştirilme süreci veya taslağı olarak düşünülebilir. Tasarımın kapsadığı bir dizi disiplinler vardır ki; bunlar arasında görsel iletişim tasarımı, moda tasarımı, endüstriyel tasarım, oyun tasarımı, mimari, mühendislik tasarımı, çevre tasarımı vb. gibi onlarca tasarım alanı sayılabilir. Saydığımız alanların hepsinde tasarlama eylemi merkezi bir konuma sahiptir ve genel olarak tasarım süreci ortak bir işleyişle yürür; ilk olarak problemi tanımlama daha sonra veri toplama, yaratıcı süreç ve son olarak çözüme ulaşma ve uygulama olarak gerçekleşir. Bu süreçte uygulama yapılırken kimi tasarım elemanları kullanılır. Bunlar temelde; nokta, çizgi, biçim, doku, boşluk, değer, renk olarak sıralanabilir. Tasarım elemanları genelde bütün tasarım disiplinleri için ortak elemanlardır. Buna karşın her disiplin, tasarım elemanlarını kendi perspektifinde ve kendi ürünleri bağlamında kullanır. Görsel iletişim tasarımcıları, tasarım elemanlarını afiş, kitap, dergi, bilgi grafiği, web tasarımı, illüstrasyon vb. ürünler üretmek için kullanırlarken; endüstriyel tasarımcılar mobilyalar, elektronik aletler, kimi ev eşyaları vb. ekipmanlar üretmek için; moda tasarımcıları ise kıyafet, ayakkabı, çanta, aksesuar vb. ürünler için kullanılmaktadırlar. Tasarım eğitiminde, her tasarım elemanı genel bir tanıma sahiptir fakat ilgili disiplinin içeriğine ve çıktılarına uygun olarak tasarım ilkeleri doğrultusunda örneklendirilmeli ve uygulanmalıdır. Bu duruma mimari tasarımları örnek olarak verebiliriz.

Görsel 1. Proje ismi; Tangxia Central City Urban Design, Chief Designer; Nevin Yu, 2018, Çin.

Mimari tasarımda çizgi, mimari projenin en temel unsurlarından biridir ve tasarımın önemli bir bileşenidir. Mimari proje üzerinde bir dizi farklı etkiye sahip olan çizgiler; projenin bütünündeki biçim, hacim ve ölçek gibi temel unsurların belirlenmesinde kullanılmaktadır. Çizgiler; yapıyı tanımlayan ölçü, oran ve ölçek gibi faktörlerin belirlenmesinde önemli bir rol oynar, yapıdaki farklı elemanları ve bölümleri tanımlayabildiği gibi aynı zamanda da duvarlar, tavanlar, döşemeler ve diğer mimari öğeler gibi farklı yapı elemanlarının sınırlarını ve konturlarını belirleyebilir. Diğer önemli bir özellik ise yapının genel estetiği ve karakterini belirlemede kullanılmasıdır. Tasarımcılar, çizgileri kullanarak, yapıya farklı bir atmosfer, ruh ve kimlik kazandırırken kullanıcı dostu haline getirebilirler. Öte yandan, kentsel mekânda bir tasarım elemanı olan çizginin “ortaya koyduğu özellikler kentsel tasarım sürecinde ele alınabilir, böylece insan ile uyumlu akıcı mekânsal kurgular geliştirilebilir. Güncel hayatımız, coğrafyanın çizgisel harmonisinden, ağaç dallarına, gökdelenlerin dikey çizgilerinden, köprülerin yatay çizgilerine, yol ağlarının yarattığı dokulardan, kent silüetlerini ifade eden kavisli, kırık çizgilere kadar farklı formlarda çizgilerle doludur” (Sınmaz ve Özyetkin Altun, 2022:51-52). Görsel 1’de Çin’de bulunan Tangxia şehrinin merkezi için hazırlanan kentsel tasarım örneği yer almaktadır. Tasarımda, modern mimarinin özelliklerini taşıyan

genellikle düz ve keskin çizgiler; nesnelere sınırlayan, sayısız çizgisel özellik gösteren mimari elemanlar yer almaktadır. Öyleyse “çizgi için belirli bir uzunluk ve belirli bir genişlik kabul etmek ve onu sınırlamak mümkün değildir. Genişliği ve uzunluğu ne olursa olsun eğer bir şey çizgi etkisi yapıyor, çizgisel bir özellik gösterebiliyorsa; o şey, o tasarım içinde bir çizgi rolü oynuyor demektir” (Güngör, 2005:38).

Görsel 2. Endüstriyel tasarım, Eames Wire Chair, Charles ve Ray Eames, 1951, ABD.

Çizgi kullanımı bağlamında bir başka örneği endüstriyel tasarım alanından verebiliriz. Grafik tasarım ve endüstriyel tasarım farklı disiplinlerdir ve her birinin kendine özgü tasarım hedefleri ve yöntemleri vardır. Bu nedenle, grafik tasarımdaki çizgi kullanımı ile endüstriyel tasarımda çizgi kullanımı farklılıklar gösterebilmektedir. Öyle ki, grafik tasarımda, çizgi daha çok görsel bir unsurdur ve tasarımcılar, çizgiyi kullanarak tasarımın estetiğini güçlendirmeye çalışırlar. Örneğin, logo tasarımında çizgi, markanın kimliğini yansıtan bir sembol olarak kullanılabilir. Öte yandan afiş tasarımında çizgi, mesajın vurgulanmasına yardımcı olabilir. Endüstriyel tasarımda ise çizgi, daha işlevsel bir rol oynar ve ürünün şeklini belirleyen temel unsurlardan birisi konumundadır. Tasarımcılar, ürünün yapısını, boyutlarını ve detaylarını çizerek belirlerler. Bu teknik ayrıntılara ek olarak tasarımcılar, çizgilerle ürünün fonksiyonel ve ergonomik özelliklerini belirlerken, işlevselliğini artırmaya çalışırlar. Örneğin mobilya tasarımında, çizgi, ürünün şeklini ve

boyutlarını belirler ve ürünün işlevselliğini artırır. Ayrıca, endüstriyel tasarımda, çizgilerin kullanımı, ürünün üretim sürecine de etki eder. Ürünün üretimi sırasında kullanılacak malzemelerin ve üretim tekniklerinin belirlenmesinde çizgilerin önemi büyüktür. Görsel 2'de yer alan 1950'lerde Charles ve Ray Eames tarafından tasarlanan "Eames Wire Chair" endüstriyel tasarımda çizgi kullanımına örnek olarak verilebilir. Çizgilerin kullanımı, sandalyenin formunu vurgulamakta, aynı zamanda da sandalyenin sağlam bir yapıya sahip olmasını sağlamaktadır. Fonksiyonel olarak başarılı bir tasarım olan "Wire Chair" klasikleşerek günümüzde halen üretilmekte ve kullanılmaktadır. Sandalyenin çizgisel tasarımı, modern endüstriyel tasarımlara da ilham kaynağı olmuştur.

Sonuç olarak, farklı tasarım disiplinlerinin özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre çizgi kullanımı değişiklik gösterebilir. Civcir (2015:45)'e göre "iki ve üç boyutluluk etkisi yaratan şekil çizimlerinde çizgi en etkili elemandır. Eşyayı tanıtan, sınır gösteren, fakat doğada yalnız başına görülmeyen geometrik bir unsurdur". Öyle ki, "üç boyutlu çalışan bir sanatçı için, aslında, çoğunlukla, doğada ve üçüncü boyutta var olmayan çizgi, görsel bir fenomendir. Bizim genellikle çizgi olarak yorumladığımız şey, öncelikle iki alanın birleşmesi ya da biçimlerin dış kenarlarını gösteren değer, renk ve dokulardaki değişimlerdir" (Ocvirk, Stinson, Wigg, Bone ve Cayton, 2015:119). Dolayısıyla, grafik tasarım ürünlerinde de yer alan çizgiler daha farklı uygulama özellikleri gösterebildiği için, çıktıları ve malzeme bakımından kendi bağlamında ele alınmalıdır. Bu doğrultuda grafik tasarım ürünlerinde çizgi kullanımı aşağıda yer alan örneklerle incelenmiştir.

2. Grafik Tasarımda Çizgi Kullanımı

"Bir çizgi yürüyüşe çıkmış bir noktadır."

Paul Klee

Grafik tasarımın en temel elemanlarından birisi olan çizgi; birden çok noktanın yan yana gelmesinden oluşan bir yol ya da herhangi bir nesnenin bir yüzeyde bıraktığı işaret ya da iki nokta arasındaki uzaklık olarak tanımlanabilir. Tarih boyunca insanlar

çizgilerle kendilerini ifade etmişlerdir. Bu örnekleri, mağara resimlerinde, kimi mimari eserlerde ya da yazının icadında görmek mümkündür. Tasarımcılar projelerinde geometrik şekillerden çoğunlukla faydalanırlar. Bu şekillerin temel yapı taşı çizgilerdir. İşlevsel olarak çizginin çok sayıda görevi bulunmaktadır. Nitekim çizgi, görsel bir hiyerarşi yaratabilir, doku ve desen oluşturabilir. Hatta grafikleri bölebilir, birleştirebilir, düzenleyebilir, yapılandırabilir. Çizgiler, bir tasarımda bir yapı ve organizasyon duygusu yaratmak için kullanılabilir. Öyle ki çizgilerden oluşan bir ızgara sistemi, bir sayfadaki öğeler için tutarlı bir düzen ve boşluk oluşturmaya yardımcı olabilir. Negatif ya da pozitif olarak kullanılabilir yani gerçekten var olabilir ya da varsayılabilir. Nesnelere çerçeveleyebilir, kontur olabilir. İzleyiciyi yönlendirebilir, herhangi bir tasarıma enerji ve hareket duygusu katabilir. Grafik tasarım ürünlerinde mesajın hedef kitleye ulaştırılmasını hızlandırabilir ve kolaylaştırabilir. Çizgiler düz, kıvrımlı, köşeli, dairesel vb. olabilir. Dolayısıyla, çizginin izlediği yol onun karakterini ve mesajını da belirleyebilir. Örneğin çizgiler kısa, uzun, kalın, ince olabilir ve farklı hisler uyandırabilir; düz çizgiler durgunluğu ifade ederken, hareketli ya da düzensiz çizgiler daha karmaşık ve dinamik olabilir. İnce çizgiler zarif ve gösterişten uzak olmalarına rağmen; kalın çizgiler gücü ve dayanıklılığı temsil edebilir. Öte yandan çizgilerin konumu da verdiği mesajın hissini etkileyebilir; yatay çizgiler sakinlik hissi verirken, dikey çizgiler yükselmeyi ya da hırsı; çapraz çizgiler ise hareketi ve enerjiyi simgeleyebilir. Bu bağlamda grafik tasarım alanında çizgiler, amblem, logo, dergi, gazete, web tasarımı, ambalaj tasarımı, afiş, broşür vb. gibi hemen hemen tüm ürünlerde kullanılmaktadır. Hatta grafik tasarımın temel bir elemanı olan tipografinin anatomisi çizgilerden oluşmaktadır. Bu doğrultuda grafik ürünlerde çizginin yaratıcı kullanımının bilindik kimi örneklerle incelenmesi mümkündür.

Logo tasarımı, grafik tasarımın vazgeçilmez ürünlerinden biridir. Bu nedenle çizgiler logolarda önemli bir rol oynar. Görsel 3'te gördüğümüz IBM logosu, çizgi tabanlı logo tasarımlarının en eski örneklerinden biridir. Logo, 1972 yılında ünlü tasarımcı Paul Rand tarafından tasarlanmış ve günümüzde halen kullanılmaktadır. Bu uzun süreç,

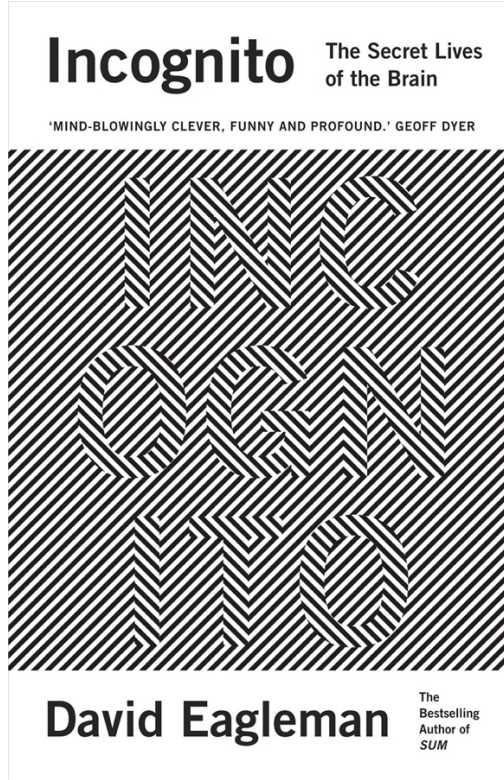
logoda kullanılan tutarlılık ve güvenilirlik anlamlarına gelen yatay çizgilere atıfta bulunmaktadır. Öte yandan, logoda kullanılan siyah çizgiler, optik bütünlüğü sağlamak için beyaz çizgilerden daha kalın olarak tasarlanmıştır.

Görsel 3. IBM Şirketi logo tasarımı, Paul Rand, 1972, ABD.

Kitap kapak tasarımları, kitabın kişiliğini vurgulayan sanat eseri gibidir. Dolayısıyla tasarımcı çoğu zaman, kitap kapağında kullanacağı kurgunun tohumlarını ancak kitabı okuma deneyimi ile elde edebilir. Kitap kapağı tek bir sayfada ancak bu şekilde içeriğe hizmet edebilir. Kitap kapakları zihinsel bir kareografi gibidir nitekim Görsel 4'te David Eagleman'ın "Incognito: The Secret Lives of the Brain" isimli kitap kapağı için hazırlanmış tasarımında böyle bir düzenleme görülmektedir. Sinirbilimci Eagleman, kitabında, insan beynine yönelik keşiflerde bulunarak, bilinçaltının derinliklerine inmekte ve insan beyninin bireylere oynadığı oyunları, bilinç ve beyin arasındaki ilişkileri ortaya çıkarma çabasıdır. Sağa yatay çizgilerin içerisine, sola yatay çizgilerle ilk bakışta belli olmayan "incognito" sözcüğü tipografik bir düzenlemeyle yerleştirilmiştir. Bu karmaşık ilişki, tasarımda siyah beyaz çizgilerle yansıtılmaya çalışılmıştır. Bu durum izleyicinin beynini ilk bakışta zorlayan optik bir oyun olarak karşımıza çıkmaktadır. Incognito, İngiltere'de kendini belli etmeyen ve/veya gerçek kimliğini gizleyen anlamına gelen bir sözcüktür. Tasarım elemanlarından çizginin, bilinçli bir şekilde okuyucunun zihnini zorlayarak gizlenenin, okuyucuların kitap kapağı üzerinde görmesini amaçladığı; kitabın içeriğine

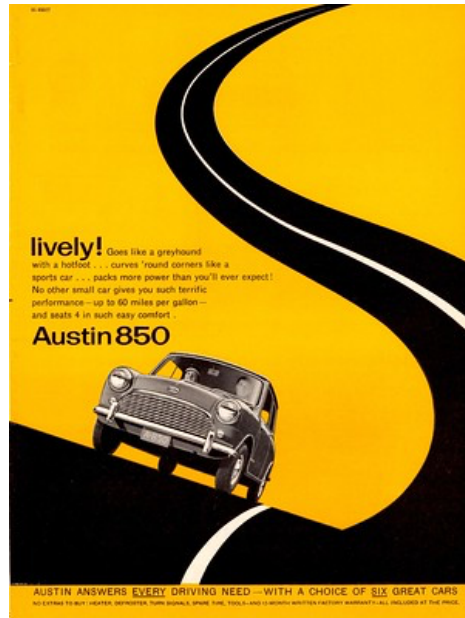
(beynin gizemli yapısına) yönelik metaforik gönderme yapan ve tasarımcı tarafından gizlenmiş bir gösterge olarak görülebilir.

Görsel 4. Incognito: The Secret Lives of the Brain, David Eagleman, kitap kapağı tasarımı, 2011, İskoçya.

Diğer bir grafik ürün olan afiş tasarımında ise çizgi, tasarımcıların genellikle dikkatini çekmek, özellikleri belirtmek, öğeleri ayırmak ve görsel hiyerarşi oluşturmak için kullanılan önemli bir grafik eleman olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim Görsel 5'te yer alan Austin 850 modeli için hazırlanan afiş tasarımında yer alan akışkan çizgi, egemen bir konuma sahiptir ve izleyiciyi mizanpaj boyunca yazıya ve daha sonra odak noktasında bulunan araca yönlendirmektedir. Öte yandan dinamik beyaz bir yol çizgisi ile bölünmüş çizginin ufuk noktasından itibaren tasarım boyunca ilerlemesi, uzun yolda potansiyel müşterilere aracın hızlı ve güçlü olduğu, aynı zamanda sürüş keyfi ve konforu sunacağı mesajını verir gibidir. Afişte çizgilerinin başarılı kullanımıyla birlikte, afişin yazı tipi ve renk

seçimi de dikkat çekicidir. Üst kısmında büyük ve kalın harflerle yazılmış "Austin" kelimesi, markanın gücüne vurgu yaparken algıyı da güçlendirmektedir. Ayrıca, yazı tipinin modern ve şık olması, aracın tasarımıyla uyumlu bir görünüm oluşturmaktadır. Sonuç olarak, 1961 Austin 850 afişi tasarımında kullanılan çizgi, yazı tipi ve renk seçimleri ile aracın hız, performans ve tasarım özellikleri vurgulanarak hem görsel olarak çekici hem de bilgi açısından zengin bir tasarım elde edilmiştir.

Görsel 5. Austin 850, afiş tasarımı, 1961, İngiltere.

Grafik tasarım unsurları arasında yer alan çizgiler sadece afiş, amblem, logo gibi tasarım ifadelerinde kullanılmaz. Çizgilerin yaratıcı kullanımına farklı bir örnek vermek gerekirse kullanımı şirketler için hazırlanan yıllık raporlardan bahsetmemiz mümkündür. Bilindiği üzere yıllık raporlar, bir işletmenin veya kuruluşun belirli bir mali yıl boyunca performansını özetleyen ve finansal durumunu, gelirlerini, giderlerini, karlılığını ve diğer önemli bilgileri sunan dokümanlardır. İşletmelerin faaliyetlerini, ürünlerini veya hizmetlerini, müşterilerini ve çalışanlarını, rekabet ortamını ve diğer önemli faktörleri özetleyerek gelecekteki hedeflerini, stratejilerini ve planlarını açıklar. Görsel 6'da Atipus

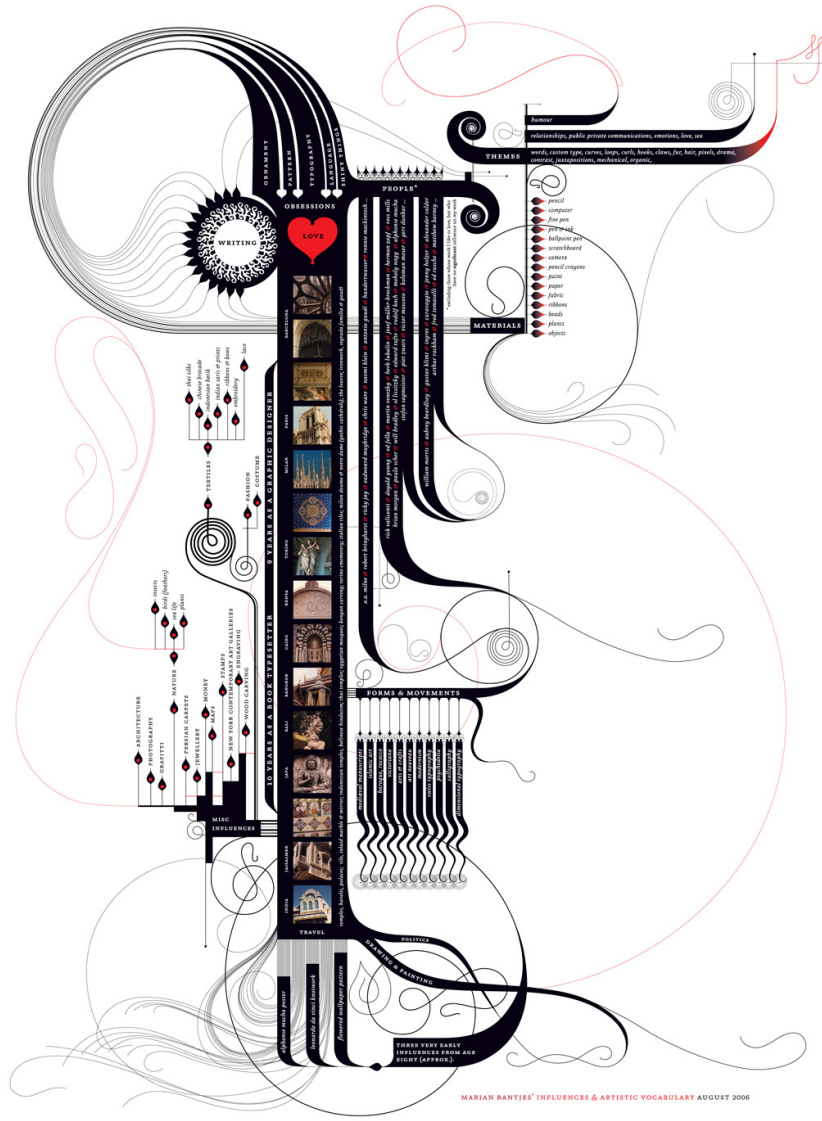
Studio tarafından Barcelona'da faaliyet gösteren Clabsa şirketi için tasarlanan yıllık rapor tasarımı yer almaktadır. Clabsa, kentsel drenaj yönetim şirketidir ve Barcelona şehrinde dolaşan yağmur suyu ve atık suyun kontrollü tahliyesinin yönetimini (planlama, kontrol ve teknik kullanım) yürüten bir firmadır. Rapor, Clabsa tarafından yönetilen hizmetlerin çeşitliliğini sunmaktadır. Su akış sistemleri farklı renklerdeki çizgilerle temsil edilmiştir. Öte yandan bu çizgiler şirketin çalışma sistemini de anlatmaktadır. Farklı renklerde ve yönlerde kullanılan çizgiler, yönetimi, organizasyonu ve suyun doğru dağıtıldığını imlemektedir.

Görsel 6. Clabsa, Clabsa yıllık rapor tasarımı, Atipus Studio, 2010, İspanya.

Infografik tasarım, bir konunun veya bilgilerin görsel olarak sunulması için kullanılan bir tasarım türüdür. Bu tür tasarımlar, genellikle okuyucuların kolayca anlamalarını sağlamak için verileri grafikler, diyagramlar, haritalar, tablolar ve resimler gibi görsel unsurlar kullanarak sunarlar. Bu bağlamda Görsel 7'de yer alan Marian Bantjes'in "Etkiler Haritası" isimli oldukça karmaşık ve ayrıntılı infografi kullanımına yönelik yaratıcı bir örnek olarak ifade edilebilir. Harita, her biri felsefe, tasarım, müzik ve edebiyat gibi farklı bir etki kategorisini temsil etmektedir. Bölümler, değişik ilham

kaynaklarının iç içe geçtiği, birbirini etkilediği yolları vurgulayarak ve renklerle kodlanarak birbirine bağlanmıştır. Tasarım, William Morris ve Leonardo da Vinci gibi tarihi şahsiyetlerden, çağdaş sanatçı ve tasarımcılara kadar çok çeşitli isimler ve fikirler içermektedir. Genel olarak, Marian Bantjes'in "Etkiler Haritası" yaratıcı çıktığı besleyen karmaşık ilham ağına farklı bir bakış sunan, görsel olarak çarpıcı ve bilgilendirici bir infografiktir. Tasarımın oldukça detaylı olması ve anlamlı bir bilgi grafiği yaratmak için çok çeşitli kaynaklardan ilham alması etkileyici bir çalışma olarak görülebilir. Infografikte kamçı hareketli çizgilerin kullanılması, tasarımın genel görünümü ve hissi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Çizgiler tasarıma görsel olarak sanatsal bir hava katmakla birlikte, fonksiyonel olarak okuyucunun hangi yönde gideceğini belirleyerek bir tür rehberlik görevi üstlenmektedir. Sonuç olarak çalışmada kullanılan çizgiler, görsel bir ilgi yaratarak, anlamı iletmek için güçlü bir araç durumuna gelmiştir.

Görsel 7. İnfografik tasarımı; Influence map, Marian Bantjes, 2006, ABD.

Ambalaj tasarımında ise çizgiler, ürünün görünümünü ve algısını önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Çizgiler, ambalaj tasarımında ürünün özelliklerini belirtmek gibi amaçlar için kullanılabilir. Örneğin, ince çizgiler bir ürünün hafifliğini veya zarafetini yansıtabilirken, kalın çizgiler bir ürünün gücünü veya dayanıklılığını vurgulayabilir. Ayrıca, çizgiler ambalaj tasarımında hareket ve enerji hissiyatı yaratabilir. Bu, genellikle genç

tüketicilerin ilgisini çeker ve ürünün satışını artırabilir. Öyle ki, zigzag çizgileri veya dalgalı çizgileri kullanarak, ürünün hareketli ve dinamik olduğunu vurgulamak mümkündür. Nitekim Görsel 8'de gıda takviyeleri için tasarlanan ambalaj tasarımlarında bu etkiler görülmektedir. Gıda takviyelerinin, sağlığın iyileştirilmesi amacıyla kullanılması, tasarımın çıkış noktasını, değişim ve hareket fikri olarak belirlemiştir. Tasarımda kullanılan çizgiler, kas sistemini temsil ederken, optik illüzyon; hareket, hareketlilik ve değişim hisleri uyandırmaktadır. Dolayısıyla durağan bir ambalaj, değişen bir nesneye dönüştürülmüştür. Çizgiler renk ve diğer grafiksel unsurlarla birleştirilerek, ürünün algısı güçlendirilmiştir.

Görsel 8. Vitime diyet takviyeleri ambalaj tasarımı, Studio Deza, 2016, St. Petersburg, Russia.

3. SONUÇ

Makalede, bir tasarım elemanı olarak çizgi, grafik tasarım özelinde ele alınmıştır. Çizginin farklı tasarım ürünlerinde nasıl kullanılabileceği örneklerle anlatılmıştır. Görüldüğü üzere diğer tasarım disiplinlerinden farklı olarak, grafik tasarımda çizgi kullanımının daha düşük bir boyuta indirgeniği saptanmıştır. Grafik tasarımda çizgi,

genellikle iki boyutlu düzlemde kullanılırken, mimari veya endüstriyel tasarımda çizgi, nesnelerin üç boyutlu yapısını belirlemek için kullanılmakta ve objelerin şeklini tanımlayabilmektedir. Çizgi kullanımında grafik tasarımın diğer tasarım dallarına göre daha fazla özgürlüğe sahip olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda grafik tasarım, özgün ve yaratıcı çözümler üretme konusunda daha esnek bir alan olarak kabul edilebilir. Dolayısıyla grafik tasarımın en temel elemanlarından birisi olan çizgi, birçok farklı işlevi yerine getirmektedir. Öte yandan, çizgi türleri ve çizgi kullanımının görsel etkisi hakkında bilgi verilmiş, çizgilerin farklı şekillerde kullanılarak tasarımda bir ritim ve hareket hissi yaratabileceği ifade edilmiş olup; tasarımın iletişimini, algısını ve estetiğini etkilemede önemli bir rol oynadığı vurgulanmıştır.

KAYNAKÇA

Civcir, E. (2015). *Temel Tasarım ve Tasarım İlkeleri*, Akademi Kitabevi, Ankara.

Güngör, İ. H. (2005). *Görsel Sanatlar ve Mimarlık için Temel Tasarım*, Bilgisayar Destekli Baskı ve Reklam Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti., İstanbul.

Ocvirk, G. O., E. R. Stinson, R. P. Wigg, O. R. Bone, ve L. D. Cayton, (2015). *Sanatın Temelleri: Teori ve Uygulama*, Karakalem Kitabevi Yay., İzmir.

Sınmaz, S. ve Özyetkin Altun, A. (2022). "Line as a Design Element And The Place of Line in Urban Planning Education", *Kırklareli University Journal of the Faculty of Architecture Kırklareli Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Cilt/Volume:1 Sayı/No:1, s.47-61.

Görsel Kaynaklar

Görsel 1. <https://placemaking-architects.com/project-detail.html?show=10>, Erişim tarihi: 27.12.2022.

Görsel 2. <https://www.hermanmiller.com/products/seating/side-chairs/eames-wire-chairs/>, Erişim tarihi: 28.12.2022.

Görsel 3. <https://www.ibm.com/design/language/ibm-logos/8-bar/>, Erişim tarihi:
28.12.2022.

Görsel 4. <https://www.textpublishing.com.au/books/incognito>, Erişim tarihi:
01.01.2023.

Görsel 5. <https://www.flickr.com/photos/autohistorian/6149354162/in/photolist-9GuHD5-4tneYS-5nVgwX-nXMReq-anp3KC-2vVkpouPsnn-jx2MRx-31Vxu-bGtgrB-KkEx7-sj97ik-bXDK2w-4xvm5c-4eYr4M-9Bq51r-8teJHG-6afN5T-4eYs9x-anmcu8-rYmjsh-q41eDw-iwqWst-s2q51F-cm2uV3-ciCZGu-ekJQmM-deLxdP-57SWTi-6sWUsp-jsjN7C-95VUrK-G28vs-855Knk-jdd1Bz-7SMiYt-i4bD2q-5JamLV-kDd6pe-91uet2-6afN12-eec676-ojTdnv-7SQzR5-qT44Lo-fJdhH7-ci4MFC-4feBQm-7LuKo9-oQ4xof/>, Erişim tarihi:
03.01.2023.

Görsel 6. <https://atipus.com/en/projects/design-illustration-clabsa-anual-report/>.

Görsel 7. <https://bantjes.com/work/influences-map/>, Erişim tarihi: 03.01.2023.

Görsel 8. <https://packagingoftheworld.com/2016/02/dietelle-vitime.html>, Erişim tarihi:
04.01.2023.